

Javaslat a 3 éves cselekvési tervhez

alapja

Fogyatékos személyeknek nyújtott szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos probléma térkép 2019

Nappali ellátás, támogatott lakhatás, tartós bentlakásos ellátás foglalkoztatás (fejlesztő felkészítő és akkreditált foglalkoztatás esetében)

Készült az ÉTA Országos Szövetség és a CÉHálózat Egyesület tagszervezetei körében végzett felmérés alapján (2019)

Probléma megnevezése:	Jogszabályi hely, hivatkozás:	Módosítási javaslat:
NAPPALI ELLÁTÁS		
1. Alacsony a komplex szolgáltatásnyújtási kötelezettséggel működő nappali ellátás költségvetési támogatásának összege, amelynek mértékét a mindenkori költségvetési törvény rögzíti. A fogyatékossgal élő személyek nappali intézményi ellátásának fajlagos összege 500 000,- Ft/fő Gyakorlati példa: Ez havi 41.666,- Ft/fő támogatást jelent, amely összeg nem biztosítja a szolgáltatás magas színvonalú fenntartását. 20 fő értelmi sérült személy esetén 8 fős gondozási csoportokkal számolva 4 fő segítő és fejlesztő pedagógus szükséges, amit 833.000 Ft-ból nem lehet finanszírozni, az intézmény rezsi költségeit is fizetni. Az igénybe vevők térítési díjat havi 12.000 Ft körül fizetnek az ebédért és még erre jó, ha tudnak fizetni 5-10.000 Ft, (sok helyen ennyit sem,) de a maximum 200.000 Ft plusz forrás, ez sem oldja meg helyzetet (Forrás: CÉHálózat Egyesület tagszervezeteinek tapasztalatai).	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről (mindenkori költségvetési törvény) ➤ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.) ➤ 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (a továbbiakban: Mt.), ➤ 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló (a továbbiakban: Tr.), ➤ 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról, és az országos jelentési rendszerről, ➤ 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (a továbbiakban: Szakmai rendelet), ➤ 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről (a továbbiakban: Ir.),	A fogyatékossgal élő személyek nappali ellátásának költségvetési támogatását legalább 40 %-kal meg kell emelni, hogy a nappali segítő szakemberek bére és a működési költségek kifizethetők legyenek. Vagy be kell vezetni a 2. pontban javasolt fogyatékossgal mértékétől függő finanszírozást.

2.	A jogszabály már meghatározza, hogy a fogyatékossgal élő személyek nappali ellátása mely szolgáltatási elemeket köteles szükség szerint biztosítani, de a szükségletek mérésére nincs objektív eszköz alkalmazva, és sem a térítési díj megállapítása, sem a költségvetési támogatás nem differenciált (azaz nem szolgáltatási elemekre történik.) A fogyatékossgal élő személyek nappali ellátása szükség szerint az alábbi 10 szolgáltatási elemet biztosítja: • tanácsadás, • készségfejlesztés, • háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, • étkeztetés, • esetkezelés, • felügyelet, • gondozás és • közösségi fejlesztés • gyógypedagógiai segítségnyújtás és • pedagógiai segítségnyújtás	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről (mindenkori költségvetési törvény) ➤ 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (77. § (1) bekezdés, 81. § (5) bekezdés)	Ki kell alakítani a szükségletek mérésének rendszerét a fogyatékossgal élő személyek nappali ellátásában. A nappali ellátásban át kell térni a szolgáltatási elemek finanszírozására, ott is el kell végezni a komplex szükséglet felméréseket. A komplex szükségletfelmérés legyen hatósági felmérés értékű. A nappali ellátásban a térítési díj megállapítása a szolgáltatási elemenként történjen.
3.	A fogyatékossgal élő személyek nappali ellátásának fenntartója azon ellátott után, akikre intézményen belüli foglalkoztatási támogatást vagy fejlesztő foglalkoztatás működési támogatását, vagy akkreditált foglalkoztatónak támogatást folyósítanak, a fenntartó az adott napra csak e támogatás 40%-át igényelheti. A költségvetési támogatás 60 %-a elvonásra kerül. A szabályozás aggályos a szociális intézmények működési stabilitása, és a fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatási rehabilitációja szempontjából is az alábbi okok miatt: a) A nappali ellátást a saját otthonukban élő fogyatékossgal élő emberek	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről (Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása III.3.g pont) ➤ 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (A személyes gondoskodás formáinak szakmai létszámnormái)	Ebben azonnali megoldás szükséges az értelmi sérülteket és autizmussal élőket ellátó nappali intézményeknél. Az értelmi sérült személyek, valamint autizmussal élő személyek esetében a 60 %-os költségvetési támogatás elvonás legyen törölve. Részükre a költségvetési támogatás teljes összege maradjon, mert a foglalkoztatás szervezése és nyújtása, nem kevesebb, hanem több szakembert igényel, vagy többlet feladat. Az intézménybe kerülésüket akadályozza meg ha lakókörnyezetükben vehetik igénybe a közösségi alapú szolgáltatásokat, és a foglalkoztatási lehetőség is nyitva áll.

vehetik igénybe lakó-környezetükben, és garanciális jelentősége van annak a társadalmi integrációjuk szempontjából, hogy olyan foglalkoztatásban részesüljenek, amely révén lehetőségük nyílik arra, hogy a nyílt munkaerőpiacon munkát vállaljanak. A fejlesztő foglalkoztatás, akkreditált foglalkoztatás után külön engedély alapján igénybe vett támogatás összege nem olthatja ki a szociális ellátó rendszer normatív elemeit.

- b) A szolgáltatás - az előírt szakmai létszám és az ellátás egyéb költségeit (épület, iroda, rezszi stb.) - még a 100%-os finanszírozás sem fedezi, a csökkentés pedig régóta gátolja a nappali ellátást nyújtó fenntartók működését, miközben ez az ellátási forma az egyik legmegfelelőbb az integrációs törekvések beváltásához.
- c) A Szocvtv. céljával ellentétes az a gyakorlat, mely az azonos társadalmi csoportok (nappali és bentlakásos ellátást igénybe vevők) foglalkoztatásának esélyét differenciálja- még ha közvetett módon is - az öt ellátó intézmény típusa szerint.
- d) A 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény (továbbiakban: Fot.) 4.§. b) pontjában rögzíti, hogy a rehabilitáció egy az egészségügyi, mentálhigiénés, oktatási, képzési, átképzési, foglalkoztatási, szociális rendszerekben megvalósuló folyamat, amelynek célja a fogyatékos személy képességének fejlesztése, szinten tartása, a társadalmi életben való részvételének, valamint önálló életvitelének elősegítése. E rehabilitáció folyamat jellege indokolja a nappali ellátás és a foglalkoztatás összekapcsolását, amelyeknek külön-külön komplex szakmai feltételei vannak, azok

	forrásigénye a finanszírozás oldalán is megjelenik. Annak érdekében, hogy a fogyatékosok nappali intézményei a fogyatékossgal élő személyek jogait tartalmazó jogszabályok garanciális rendelkezéseit is szem előtt tartva meg tudjanak felelni a fogyatékossgal élő személyek speciális ellátási, rehabilitációs szükségleteiből eredő többletfeladatoknak, a költségvetésnek forrásokat kell biztosítani a feladat ellátásához.		
4.	A támogatás az önkormányzatokat az ellátottak száma szerint illeti meg. Elszámolásnál a nappali ellátásban részesülők látogatási és eseménynaplója alapján az adott napon jelen lévő ellátottak száma alapján illeti meg a fenntartót a támogatás. Azokra a napokra, amikor az igénybevevő lebetegszik, hiányzik, nem jár költségvetési támogatás, miközben a szakmai személyzetet akkor is kell foglalkoztatni, ha 20-an, vagy 12-en vannak bent egy nap. A pszichiátriai betegek nappali intézményénél a megállapodások alapján jár a normatív támogatás és azokra a napokra is, amikor hiányzik valamiért. A pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása esetében az ellátottak számának meghatározásakor nem a ténylegesen jelen lévő, hanem a megállapodással rendelkező ellátottak számát kell figyelembe venni, így ellátási napnak minősül az érvényes megállapodással rendelkező időszak minden napja.	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről (Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása III.3. g pont) ➤ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.) ➤ 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról, és az országos jelentési rendszerről, ➤ 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (a továbbiakban: Szakmai rendelet),	A fogyatékossgal élő személyek nappali ellátása esetében is érvényesüljön az a szabály, hogy a megállapodással rendelkező ellátottak számát kell figyelembe venni a költségvetési támogatásnál (és nem a ténylegesen jelen lévő igénybevevőt), így ellátási napnak minősüljön az érvényes megállapodással rendelkező időszak minden napja.
5.	Kevés a fogyatékossgal élő emberek és pszichiátriai beteg személyek számára működő nappali intézményi ellátás az országban. Magas szintű stratégiai kötelezettségvállalások pedig előírják, hogy <i>Szabályozási szinten kell lehetővé tenni a fogyatékossgal élő személyek részére a szociális alapszolgáltatások</i>	➤ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (86. § (1) bekezdés) c) pont.) ➤ Az Országos Fogyatékossgügyi Program végrehajtásának 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési	A fogyatékossgal élő személyek nappali ellátását minden 5000 fő lakossági létszámot meghaladó település köteles legyen biztosítani. Ösztönözni kell a települések összefogását, a szolgáltatás térségi szintű szervezése érdekében. Amennyiben az önkormányzat, mint a kötelező feladat címzettje nem

	<i>infrastruktúrájának bővítését, fejlesztését, különös tekintettel a nappali ellátást biztosító intézményekre.</i> A jogszabály a nappali ellátás működtetését 10.000 fő lakosságszám feletti településeken írja elő kötelező feladatnak, de a kisebb létszámú városokban a fogyatékossgal élő emberek nem férnek hozzá a közösségi alapú szolgáltatásokhoz (szociális alapszolgáltatások, a kultúra, a sport, a rehabilitáció, foglalkoztatás) mert a szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyik kulcseleme a közösségi alapú szolgáltatásnak tekinthető nappali ellátás. A lakosság 39 %-a él 10.000 főnél kisebb lélekszámú településeken. Abban az esetben, ha nincsen elegendő alapszolgáltatás a településeken a fogyatékossgal élő személyek számára, az azt eredményezheti, hogy a hiányzó, kieső alapszolgáltatás hiánya miatt az igénybevevők bentlakásos ellátásba kényszerülnek. A támogatott lakhatás koncepciója szerint elemi fontosságú, hogy az adott településen a napközbeni tevékenységek jó minőségben rendelkezésre álljanak.	Tervéről szóló 1653/2015. (IX. 14.) Korm. határozat Felelős: emberi erőforrások minisztere nemzetgazdasági miniszter Határidő: folyamatosan Forrás: Terület és Településfejlesztési Operatív Program¹ ➤ 1023/2017. (I. 24.) Korm. határozat alapján elfogadott A fogyatékossgal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2017-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról	biztosítja, azon településen legyen befogadás a nem állami fenntartó, köztük a civil szervezet számára, ha létrehozza.
6.	Nincs szükségletektől/fogyatékossg súlyosságától függő finanszírozás a fogyatékossgal élő személyek személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátásában (támogatott lakhatás, ápoló gondozó célú lakóotthon). A súlyos és halmozott fogyatékossg az egész élet során fennálló állapot, amelyre jellemző, hogy a testi struktúrák károsodása következtében a speciálisan humán funkciók - mint a kommunikáció, a beszéd, a mozgás, az értelem és az érzékelés-észlelés - minimálisan két területén súlyos vagy legsúlyosabb mértékű zavar mutatható ki. Ennek következtében az érintett személy pszichofizikai teljesítményei extrém	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről ➤ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.)	JAVASLAT: a. 1. kategória: súlyos-halmozottan fogyatékossgal élő személyek, autista személyek. A szociális szolgáltató rendszerben a súlyosan fogyatékossgal élő személyek, súlyosan halmozottan fogyatékossgal élő személyek meghatározása elodázhatatlan.⁷A megállapításhoz a diagnózist, (pl. BNO 84 – egész személyiséget átható pervazív fejlődési zavar és/vagy kettőnél több súlyos fogyatékossgal él) és/vagy a komplex szükségletfelmérés eredménye határozzák meg: aki önellátásra képtelen, vagy aki az ébrenlét 80 %-ában valamilyen személyi

mértékben eltérnek az átlagtól, így tevékenységeiben erősen akadályozottá válik, és társadalmi részvételében jelentősen korlátozott lehet. A fogyatékoságok a legkülönbébb kombinációkban és súlyossági fokozatokban, esetleg eltérő időben jelenhetnek meg.²

Más a gondozási igénye és szükséglete a folyamatos felügyeletet és gondozást igénylő személynek, mint a segítséggel önmagát ellátni tudó lakóknak.

Egyszerűen azonos összegű, nem differenciált normatív támogatásból nem lehet emberhez méltó módon gondoskodni a halmozottan súlyos fogyatékosággal élő emberekről minden nap 24 órában. A szakembereket meg kell fizetni, főleg a súlyos fogyatékosággal élő személyeknél és nem tudjuk ebből az összegből.

Jó szakemberek csak akkor maradnak meg a pályán, ha tudunk kiemelkedő bért adni itt, különben elmennek.

Közmunkásokkal pedig nem lehet megvalósítani az ő gondozásukat.

A Jogi Inkonzisztencia vizsgálat szaktanulmány I. (Gazsi, 2018, FSZK).³ megállapításai:

Mivel a szociális szolgáltató rendszerben a súlyosan halmozottan fogyatékos emberek definíciója nem képes maradéktalanul, az előremutató elvek (társadalmi modell, emberi jogi modell) szerint meghatározni a célcsoportot, így a férőhelykiváltás folyamatában illetve a támogatott lakhatás szolgáltatás szabályozásában a súlyosan halmozottan fogyatékos embereket érintően a fogalmi problémák feloldása, a világos fogalom-meghatározás prioritás.⁴ A jogszabály

szükséglettel bír, és mellette mind éjszakai felügyeletet igényel, SHF kategóriába sorolandó.

b. 2. kategória: Súlyos fogyatékos. Azok a személyek, akik a 1998. évi XXVI. törvényszerint fogyatékosnak minősülnek, valamint a Komplex szükségletfelmérés alapján az ébrenlét 50 %-ában valamilyen személyi szükséglettel bírnak, és éjszakai felügyeletet igényelnek, SF kategóriába sorolandók.

c. 3. kategória: Fogyatékos személyek. azok a fogyatékos személyek, akik a jelenlegi szakellátásba való kerülést megállapító Alapvizsgálat szerint fogyatékkal élők bentlakásos intézményében, vagy lakóotthonába, vagy támogatott lakhatásra jogosultak. Alapvetően önálló életre képtelenek, de segítséggel önmaguk ellátására képesek. Súlyos fogyatékosággal élők nem minősülnek és nem igényelnek 24 órás felügyeletet.

A bérfinanszírozás és az összevont ágazati bérpótlék együttesen alkotják a teljes állami finanszírozást. A javaslat kizárólag a bérfinanszírozásra vonatkozik, az ágazati bérpótléket nem érinti. Azt javasoljuk továbbra is meghagyni jelen formájában. Az alábbi a javaslatunk – súlyossági kategóriákat is figyelembe vevő – rendszerben. (Ez kiváltja a jelenlegi célcsoport szerinti szorzókat, a kiegészítő bértámogatást és az AUTI, CH pályázatokat.) A szakdolgozói alapösszeg a 2606040 Ft maradt, csak nincs 4-es osztó, és célcsoportonként

2 dr.Gazsi Adrienn: Jogi inkonzisztencia vizsgálat I. Szaktanulmány, 15. oldal http://fszk.hu/wp-content/uploads/2018/11/FSZK_TARS_Kezenfogva_Jogi_inkonzisztencia_vizsgalat_I_szaktanulmany_honlap.pdf

3 dr.Gazsi Adrienn: Jogi inkonzisztencia vizsgálat I. Szaktanulmány, 15. oldal http://fszk.hu/wp-content/uploads/2018/11/FSZK_TARS_Kezenfogva_Jogi_inkonzisztencia_vizsgalat_I_szaktanulmany_honlap.pdf

4 Súlyosan, halmozottan fogyatékos (magas támogatási igényű személyek) önrendelkező életvitelének elősegítése, Komplex javaslatcsomag az EMMI Szociális ügyekért és Társadalmi felzárkózásért Felelős Államtitkársága számára az Országos Fogyatékosügyi Szakmai Kollégium részéről Vezetői összefoglaló (2017. kézirat)

<i>pontosan határozza meg a nagykorú súlyosan, halmozottan fogyatékos emberek körét, a nagykorú és a kiskorú személyekre nézve egyaránt (tekintve hogy számos személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatást kiskorú személyek is igénybe vehetnek), továbbá a szükségleteiket vegye figyelembe a személyi és tárgyi feltételek meghatározásánál valamint a költségvetési támogatás megállapításánál.⁵</i> <i>A hozzáférés garanciája, hogy a szolgáltatási gyűrűben elérhetőek legyenek a súlyosan halmozottan fogyatékos személyek számára a szükségleteikhez igazodó szociális, egészségügyi szolgáltatások és egyéb közszolgáltatások, amely a szolgáltató rendszer kapacitásainak fejlesztését feltételezi szolgáltatásszervezési kérdéseken túl. Fontos, hogy erősödjön az állami szerepvállalás az intenzívebb támogatási szükséglettel rendelkező súlyosan halmozottan fogyatékos személyek irányában a minőségi, közösségi alapú szolgáltatások kiépítésében és fenntartásában. Nagyon fontos, hogy a támogatott lakhatás finanszírozási rendszere kompenzálja, a súlyosan halmozottan fogyatékos emberek esetében a szükségletfelmérés szerinti szolgáltatások intenzívebb igénybevételét.</i> <i>A Fejlesztési koncepció-javaslat a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló stratégia (2011-2041) végrehajtásának elősegítéséről a 2015-2020. időszak tervezéséhez rögzíti, hogy szükséges a komplex szükségletfelmérés módszertanának felülvizsgálata az eddigi tapasztalatok alapján, a szükséges módosítások elvégzése, illetve a pszichoszociális célcsoport és a súlyosan halmozottan sérült célcsoport igényeihez</i>		szorzó, hanem az adott összeg célcsoportonként a hozzájuk szükséges létszámmal van osztva. A halmozottan súlyos fogyatékossgal élő emberek esetében egy lakóra több, mint 1 fő szakember kell. Ezért az osztó 0,95 fő. A súlyosak esetében 1,2 és a többi közepsúlyos és enyhe fogyatékossgal élő esetén az osztószám 3. A harmadik kategóriában a támogatás aránya megegyezik majdnem a jelenlegivel, mivel 2606040 /4*1,27 majdnem azonos a 2606040/3 kategóriával. Nagyon kicsivel magasabb. De jelen formában egységes rendszert alkot a másik kettővel és egyértelműen meghatározza a szakember szükségletet lakókra vetítve. A támogatás jelentősen nő az első két kategóriában, ahol szükség is van a támogatás megnövelésére a gondozási igény nagysága és szakemberigény nagysága miatt. Az utolsóban majd azonos a jelenlegivel. i. 1. kategória (SHF/autizmus és/vagy komplex szükségletfelmérés 80% és éjszaka): A bérfinanszírozás keretében a 2 606 040/0,95*Lsz. ii. 2. kategória (SF): A bérfinanszírozás keretében 2 606 040/1,2*Lsz. iii. 3. kategória (F): A bérfinanszírozás keretében 2 606 040/3*Lsz JAVASLAT 2. Fenntartó finanszírozás helyett személy központú, a fogyatékossgal
--	--	--

⁵ Melléklet az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól szóló Egyezményével kapcsolatos időszakos felülvizsgálata nyomán készült javaslatcsomaghoz
https://emberijogok.kormany.hu/download/5/71/32000/Javaslatcsomag_Melleklet_EJMCS_Fogyatekossagugyi_TMCS_2018_05_22.pdf

való adaptáció elvégzése.⁶ és a pontos óraigények rögzítése a jelenlegi igen laza határok helyett. Pl 2-nél több óra, ami lehet 12 óra is, ez nem megfelelő alap a szolgáltatási szükséglet tényszerű meghatározására, amire támogatás és térítési díj fizetése épül.

élő személy szolgáltatási szükségletei finanszírozásának bevezetése.
A személyes költségvetési rendszerben:
A fogyatékossgal élő személy vásárolja a szolgáltatási elemet konkrét árszabás mellett.
Választhat több szolgáltatót – egyik szolgáltatótól bizonyos elemeket, másiktól más elemeket szabott áron
Megszűnik az igénybevevő ellenérdekeltsége – másra nem költetheti a komplex szükségletfelmérés során megállapított szükségletekhez rendelt „forrásait”, csak a szolgáltatási elemek megvásárlására.
A Támogatott lakhatás esetében amennyiben a komplex szükségletfelmérés kiegészülne például csoportos felügyelet, csoportos fejlesztés elemmel és egy olyan táblázattal, ami a végén kimondja, hogy összegezve miből mennyi az egyén óra szükséglete, akkor ez objektív alapja lehetne a támogatásnak és benne lenne a súlyosságtól függő finanszírozás. Csak épp nem súlyossági kategóriánként, hanem mindig az egyén valós szükségleteként. És ezzel a kiegészítésekkel alapja lehetne a finanszírozásnak.

Ha a finanszírozás ebbe az irányba menne el, - ez egy teljesen új irány -, hogy a támogatás a lakóhoz, a fogyatékossgal élő személyhez kötődne és nem a fenntartóhoz és melyik finanszírozást hol veszi igénybe, az alapján hívja le a lakó után a támogatást az adott fenntartó, akkor egy igazságos és kezelhető, és a lakó érdekét néző rendszer kerülne felépítésre.

⁶ Lásd részletesen: Fejlesztési koncepció-javaslat a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló stratégia (2011-2041) végrehajtásának elősegítéséről a 2015-2020. időszak tervezéséhez Szerkesztette: Bódy Éva, Cserti-Szauer Csilla, Dávid Andrea, Fehér Ildikó, dr. Juhász Péter és dr. Sziklai István
http://fszk.hu/wp-content/uploads/2015/09/Koncepcio_javaslat_kivaltas_2015_06.pdf (utolsó letöltés: 2018.05.21)

7.	A Támogatott lakhatás igénybevevői esetében a nappali ellátásba való bekerülés szükséges a napközbeni gondozáshoz, szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez, ugyanakkor a nappali intézmény ezen személyek után nem kerül költségvetési finanszírozásra. Egyedül térítési díjat kérhet a TL lakóktól. A térítési díjba kell beépíteni a hiányzó normatíva összegét. Folyamatos felügyelet igénylő (napi 6-8 órás) értelmi sérült és autista lakók esetében ezért a nappali térítési díja havi 40.000 Ft és még erre jön magában a nappaliban fizetendő térítési díj, ami együttes összege olyan magas, hogy a lakó nem tudja fizetni, mivel magában a TL házban is ki kell fizetnie a lakhatási költségeit és még az étellemezését és a különböző szolgáltatási elemeket is.(pl.szállítás) Ez miatt a nappali intézmények nem akarják bevenni a TL lakókat, és hátrányba kerülnek a település többi fogyatékossgal élő lakóival szemben. A lakónak az lenne jó, ha napközben nappali intézménybe menne, találkozna a településen élő többi sérült fiatallal, kapcsolatai lennének, stb. A nappali intézmények nem kapnak a TL lakók után normatív finanszírozást, mert a jogszabály szerint azt a TL adja át. De ez a gyakorlatban nem valósul meg, és ezért nem tud a TL lakó a településen lévő nappali intézménybe menni, mivel az ő TL fenntartója inkább a TL-ben tartja, mint a támogatást átadja. És a nappali sem igyekszik felvenni, függetlenül, hogy van a településen, mert a TL házzal kell egyezkedni, hogy most akkor mennyit fizetnek. Mivel ennek a mértéke nincs sehol meghatározva.	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről (Mindenkori Költségvetési törvény) ➤ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.)	Két megoldási javaslat van: Legyen normatív jellegű támogatás arra az óra mennyiségre, amennyi órát a komplex szakvéleményében, a javaslatban a felügyeletére és gondozására elő van írva. És csak a többi szolgáltatási elemért fizessen térítési díjat. A TL házban a komplex szükségletfelmérés alapján a szolgáltatási elemek 90 %-osan kerüljenek finanszírozásra. A szolgáltatási elemek kerüljenek beárazásra! A térítési díjak szolgáljanak a TL-ház rezsijének, karbantartásának, étellemezésnek a kifizetésére és a szolgáltatási elemek 10 %-ának térítésére. Ekkor a nappali ellátás szolgáltatási elemeit is ki tudja fizetni a TL működtető. Másik megoldás: TL házban lakó esetében a nappali intézményben csak személy központi finanszírozással lehet ezt a dilemmát feloldani igazán. A támogatott lakhatásban nem súlyosságtól függő létszám finanszírozás legyen, hanem a szolgáltatási elemek finanszírozása. A támogatott lakhatásban lévő egyén kapjon a vauchert azokra a szolgáltatási elemekre, amikre szüksége van. Ez alapján nappali ellátás kapja meg a TL lakók után a nyújtott szolgáltatás normatív támogatását. Aki nyújtja a szolgáltatást, az kapja a normatív támogatást az adott szolgáltatási elem után. Ha támogató szolgálat, akkor ő, ha nappali, ő, ha házi segítségnyújtás, akkor ő. A TL lakónak legyen egy voucherje, amit lead lehívásra, ahol a szolgáltatást kapja.
-----------	--	---	---

8.	Akkreditált foglalkoztatás esetén a személyi segítség költsége nem kitermelhető a foglalkoztatásból, és az elszámolási korlátok még a kötelezően alkalmazott mentor és tanácsadó bérének teljes elszámolását sem engedik.	Útmutató az elszámoláshoz (akkreditált foglalkoztatók számára)	Legyen lehetőség a kötelezően alkalmazott mentor és tanácsadó teljes bérének, valamint meghatározott számú - értelmi fogyatékosággal élő személy és autista munkavállalókhöz arányosított - személyi segítő bérének 100 %-os elszámolására.
9.	Az ápoló gondozó otthonoknál a támogatás (régi normatíva) összege a 2006. évi összeggel azonos, . 794 842.-Ft/év/fő (66 237.-Ft/hó amiből egy súlyosan fogyatékosággal élő embert el kell látni egy hónapig, csak egyharmaddal több, mint a nappali ellátás és itt 3 műszak van), ebből a szombat vasárnapokat, hétvégén is a dolgozók 3 műszakban dolgoznak, valamint a 30%-os pótlékkal fizetendő éjszakát és 15%-os délutános pótlékot is ki kell gazdálkodni. Amióta a támogatás nem forintban, hanem képletezve van, senkinek nem tűnik fel, hogy az összeg hosszú évek óta változatlan. A finanszírozás mértéke független az ellátott mentális, szomatikus állapotától.	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről (Mindenkori Költségvetési törvény)	Az ápoló gondozó otthonok normatív támogatását meg kell emelni 40 %-al vagy pedig itt is be kell vezetni a szolgáltatás elemenkénti személyi központi finanszírozást.
10.	A pszicho-szociális fogyatékosággal élő emberek továbbra sem vehetik igénybe a támogató szolgálatot (sokan képtelenek fóbiáik és zavarai miatt tömegközlekedésre felülni), és a fogyatékosággal élő személyeknek járó kedvezményeket. A támogatott lakhatásban nincs különbség a normatív támogatás között, de a nappali intézménynél jelentős különbség van. A Jogi Inkonzisztencia vizsgálat szaktanulmány I. (Gazsi, 2018, FSZK). ⁸ megállapításai: A fogyatékos személyek köre meghatározását illetően gondot okoz a fogyatékos személyek definiálása (helyes fogalomhasználat), mert a fogyatékos	➤ 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről (Mindenkori Költségvetési törvény) ➤ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.)	Javasolt a támogatott lakhatás igénybevételével összefüggésben (és általában a szociális ágazati szabályozásban) a fogyatékos fogalmának rendezése, továbbá annak szakmai konszenzuson nyugvó meghatározása, hogy pontosan mely személyi kör tekinthető „pszichoszociális fogyatékosággal élő személynek” ¹⁰ Egyértelmű, világos jogszabályozás, a pszicho-szociális fogyatékosok beemelése a fogyatékosággal élőket szabályozó rendszerekbe, módszertanba, támogatásokba.

8 dr. Gazsi Adrienn: Jogi inkonzisztencia vizsgálat I. Szaktanulmány, 15. oldal http://fszk.hu/wp-content/uploads/2018/11/FSZK_TARS_Kezenfogva_Jogi_inkonzisztencia_vizsgalat_I_szaktanulmany_honlap.pdf
10 dr. Gazsi Adrienn: Jogi inkonzisztencia vizsgálat I. Szaktanulmány, 15. oldal http://fszk.hu/wp-content/uploads/2018/11/FSZK_TARS_Kezenfogva_Jogi_inkonzisztencia_vizsgalat_I_szaktanulmany_honlap.pdf

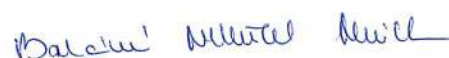
személyek jogait, a férőhelykiváltás elvi alapjait, hosszú távú koncepcióját meghatározó jogszabályok⁹ a fogyatékoság társadalmi modelljét veszik alapul a fogyatékoság definiálásakor, amely felöleli a pszichoszociális fogyatékosággal élő emberek körét is, míg a szociális törvény és a hozzá kapcsolódó végrehajtási rendeletek alapján a fogyatékos és pszichiátriai beteg személyek elkülönült célcsoport.

A pszichoszociális fogyatékoság (pszichiátriai beteg személyek is ide tartoznak) pontos fogalmi meghatározása még a hazai szabályozásban nem született meg, arról még nincsen szakmai konszenzus sem, a pontos fogalmi meghatározás még várat magára, annak ellenére, hogy a fogyatékoságtudomány terén számos cikk és tanulmány irányul a pszichoszociális fogyatékoság definícióját illető fogalmi bizonytalanság elemzésére feloldására

Kelt: Budapest, 2019. 03. 24.

Papp Ágnes
ÉTA Országos Szövetség
ügyvezető elnök

Balázsne Nelhubel Henriette

CÉHálózat Egyesület

elnök

CÉHálózat Egyesület
1093 Bp., Lónyay u. 19.
Tel: +36 1 476-0610

⁹ Lásd: - A Fogyatékos személyek jogairól szóló ENSZ Egyezmény 1. cikke szerint fogyatékosággal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását;

A Fot. az ENSZ Egyezmény szellemében határozza meg a fogyatékoság fogalmát: fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja (Fot. 4. §).

